

REGULAMENT
privind taxele și cheltuielile arbitrale la soluționarea litigiilor civile
și comerciale interne

Articolul 1.Noțiuni generale.....	1
Articolul 2.Determinarea valorii acțiunii	1
Articolul 3.Taxa de înregistrare	2
Articolul 4.Taxa de arbitrare	2
Articolul 5.Onorariile	3
Articolul 6.Taxa administrativă.....	3
Articolul 7.Reducerea taxei de arbitrare.....	3
Articolul 8.Taxarea cererii reconvenționale	3
Articolul 9.Distribuirea taxei de arbitrare între părți.....	3
Articolul 10.Cheltuielile suplimentare	3
Articolul 11.Cheltuielile părților	4
Articolul 12.Dispoziții finale.....	4

Articolul 1.Noțiuni generale

(1) Activitatea Curții de Arbitraj este asigurată prin mijloacele financiare achitate de părți pentru serviciile prestate.

(2) Noțiuni și termeni utilizați:

a) *taxa de înregistrare* – este taxa achitată de reclamant la depunerea cererii pentru acoperirea cheltuielilor în legătură cu inițierea procedurilor arbitrale;

b) *taxa de arbitrare* – este taxa, achitată de reclamant pentru fiecare cerere de arbitraj primită spre examinare de Curtea de Arbitraj, destinată pentru acoperirea tuturor cheltuielilor în legătură cu soluționarea ei și include taxa administrativă și onorariul;

c) *taxa administrativă* – constituie o parte din taxa de arbitrare, destinată acoperirii cheltuielilor pentru organizarea și conducerea procedurii arbitrale, inclusiv cheltuieli pentru activitatea Curții de Arbitraj;

d) *onorariul* – o parte din taxa de arbitrare destinată remunerării muncii arbitrilor și altor persoane implicate în organizarea, examinarea și soluționarea litigiilor;

e) *cheltuieli suplimentare ale procedurii arbitrale* – cheltuielile care apar pe parcursul procedurii arbitrale în legătură cu examinarea dosarului (cheltuieli pentru efectuarea expertizei, pentru traducerea actelor sau dezbaterilor, cheltuieli de citare sau comunicare de acte de procedură prin poștă rapidă, cheltuielile de deplasare ale arbitrilor, martorilor etc.);

f) *cheltuielile părților* – cheltuielile suportate separat de fiecare parte în legătură cu apărarea intereselor sale în fața Curții de Arbitraj (deplasarea reprezentanților, onorariile avocaților etc.), cu excepția celor indicate mai sus;

Articolul 2.Determinarea valorii acțiunii

(1) Reclamantul este obligat să stabilească în cerere valoarea exprimată în bani a obiectului ei, chiar și în cazurile când nu formulează pretenții bănești.

(2) Valoarea obiectului acțiunii se stabilește, de regulă, astfel:

- a) în cererile privind pretenții bănești, la suma pretinsă;
  - b) în cererile privind predarea unor bunuri, la valoarea acelor bunuri din momentul depunerii cererii;
  - c) în cererile de a declara (a recunoaște) sau a reorganiza (transforma) un raport, un fapt juridic, la valoarea obiectului, raportului juridic la data depunerii acțiunii;
  - d) în cererile privind obligația de a face sau de a nu face, la valoarea indicată de reclamant.
- (3) În cererile cu mai multe capete, valoarea fiecărui capăt trebuie stabilită în mod separat. Valoarea obiectului acțiunii se stabilește la suma totală a capetelor de cerere.
- (4) În cazul când reclamantul nu a determinat sau a determinat incorect valoarea acțiunii, Curtea de Arbitraj determină, din oficiu sau la cererea pârâtului, valoarea acțiunii în baza datelor de care dispune.
- (5) Dacă prin cererea de arbitraj se pretind penalități sau dobânzi de întârziere, suma acestora se cumulează cu valoarea celorlalte pretenții bănești în vederea taxării, de la data când încep să curgă și până la data introducerii cererii, sau a majorării ei pe parcurs cu atare pretenții.
- (6) În valoarea acțiunii nu se includ cererile de compensare a cheltuielilor arbitrale.

Articolul 3. Taxa de înregistrare

- (1) Taxa de înregistrare constituie 2000 lei (MDL).
- (2) Taxa de înregistrare se distribuie în părți egale între taxa administrativă și onorariu.
- (3) Taxa de înregistrare este ireturnabilă.

Articolul 4. Taxa de arbitraj

- (1) Taxa de arbitraj se calculează după cum urmează:

Valoarea acțiunii (MDL)	Taxa de arbitraj (MDL)
Până la 50 000 lei	3%, dar nu mai puțin de 2 000 MDL
De la 50 001 lei până la 100 000 lei	1 500 lei + 2,8% din ceea ce depășește 50 000 lei
De la 100 001 lei până la 200 000 lei	3 000 lei + 2,6% din ceea ce depășește 100 000 lei
De la 200 001 lei până la 500 000 lei	6 000 lei + 2,4% din ceea ce depășește 200 000 lei
De la 500 001 lei până la 1 000 000 lei	15 000 lei + 2,2% din ceea ce depășește 500 000 lei
De la 1 000 001 lei până la 2 000 000 lei	30 000 lei + 2% din ceea ce depășește 1 000 000 lei
Peste 2 000 001 lei	60 000 lei + 1,5% din ceea ce depășește 2 000 000 lei

(2) Dacă valoarea obiectului cererii este exprimată în altă valută decât leul moldovenesc, taxa se calculează pe baza parității dintre această valută și leul moldovenesc la data introducerii cererii.

(3) Taxa de arbitraj se achită integral la depunerea cererii de arbitraj sau, după caz, a altor cereri care se taxează. La cerere se anexează și dovada plății. Dovada plății se poate prezenta și în cadrul unui termen stabilit de secretarul Curții de Arbitraj, dar nu mai târziu de 5 zile de la data înregistrării cererii.

(4) Dacă plata taxei de arbitraj nu se face odată cu introducerea cererii sau în termenul prescris în acest scop, cererea de arbitraj se restituie reclamantului.

(5) Taxa de arbitraj, la fel ca și celelalte taxe ale Curții de Arbitraj, se consideră achitată la ziua trecerii lor în contul Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova. Aceste taxe se achită fără taxă pe valoare adăugată (TVA). Cheltuielile de transfer bancar al sumelor achitate pentru serviciile Curții de Arbitraj sunt puse pe seama părții care le efectuează.

(6) La solicitarea reclamantului, președintele Curții de Arbitraj poate admite amânarea achitării taxei de arbitraj, cu excepția taxei de înregistrare, care se achită la depunerea cererii. Această perioadă însă nu poate depăși 30 de zile, în același timp, până la achitarea integrală a taxei de arbitraj nu se va da curs cererii.

(7) Având în vedere complexitatea cauzei, creșterea semnificativă a timpului petrecut în legătură cu procedura arbitrală, la prezentarea tribunalului arbitral a unui demers întemeiat, președintele Curții de Arbitraj poate decide majorarea taxei arbitrale.

Articolul 5. Onorariile

(1) Suma destinată achitării onorariilor arbitrilor, secretarului și președintelui Curții de Arbitraj constituie 50% din taxa de arbitraj.

(2) Plata onorariilor se face prin intermediul Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, la terminarea litigiului, după pronunțarea și redactarea hotărârii arbitrale potrivit Regulamentului cu privire la procedura de arbitraj intern.

(3) Onorariile sunt distribuite printr-o decizie de către președintele Curții de Arbitraj, luând în considerație valoarea și complexitatea litigiului, precum și alte circumstanțe relevante, cum ar fi aportul fiecărui arbitru la soluționarea cererii și adoptarea hotărârii.

(4) Orice înțelegere între parte și arbitru cu privire la onorarii este nulă.

Articolul 6. Taxa administrativă

Taxa administrativă constituie 50% din taxa de arbitraj, din care 30% au menirea de a acoperi cheltuielile de gestionare și administrare a Curții de Arbitraj, iar 20% rămân la dispoziția Camerei de Comerț și Industrie.

Articolul 7. Reducerea taxei de arbitraj

(1) Prevederile acestui articol nu se referă la taxa de înregistrare.

(2) Dacă procedura arbitrală încetează prin decizia președintelui Curții de Arbitraj, reclamantului i se restituie 75% din taxa de arbitraj.

(3) Dacă procedura arbitrală încetează în legătură cu renunțarea reclamantului la pretențiile sale până la prima ședință, ca urmare a soluționării litigiului pe cale amiabilă, sau în oricare alte cazuri de recepționare de către Curtea de Arbitraj a cererilor de acest gen până la ziua indicată, reclamantului i se restituie 50% din taxa de arbitraj.

(4) Dacă procedura arbitrală încetează la prima ședință arbitrală, fără pronunțarea hotărârii pe fondul acțiunii, taxa arbitrală se reduce cu 25%.

(5) Președintele Curții de Arbitraj, ținând cont de circumstanțele concrete ale dosarului, este în drept să emită o decizie de reducere a taxei arbitrale în alte cazuri și în altă mărime decât cele prevăzute de prezentul articol.

(6) Despre temeiurile reducerii taxei arbitrale se indică fie în decizia președintelui Curții de Arbitraj, sau, după caz, fie în hotărârea tribunalului arbitral.

Articolul 8. Taxarea cererii reconvenționale

(1) Cererea reconvențională și alte cereri de acest gen se taxează întocmai ca și cererea principală.

(2) Taxa de arbitraj a cererii reconvenționale se calculează conform normelor care acționau la data depunerii cererii principale și se achită în ordinea stabilită de art.4 al prezentului Regulament.

Articolul 9. Distribuirea taxei de arbitraj între părți

(1) Dacă părțile nu au convenit altfel, taxa de arbitraj este pusă pe seama părții împotriva căreia a fost emisă hotărârea tribunalului arbitral, cu excepția cazurilor când acționează alte reguli.

(2) Dacă acțiunea a fost admisă în parte, taxa de arbitraj este atribuită părții proporțional mărimii pretențiilor satisfăcute și reclamantului – proporțional părții de pretenții respinse.

Articolul 10. Cheltuielile suplimentare

(1) Curtea de Arbitraj poate obliga ambele părți sau una dintre ele să avanseze acoperirea cheltuielilor suplimentare în legătură cu derularea procedurii arbitrale. Avansarea acestor cheltuieli poate fi, în special, solicitată părții care a făcut un demers despre necesitatea efectuării unor acțiuni pentru soluționarea litigiului care ar putea duce la asemenea cheltuieli, dacă demersul va fi considerat întemeiat.

(2) Curtea de Arbitraj poate pune efectuarea anumitor acțiuni pentru soluționarea litigiului în funcție de introducerea de către părți sau de către una dintre părți a avansului pentru acoperirea cheltuielilor suplimentare în termenele stabilite.

(3) În caz de desemnare de către una din părți a arbitrilor care își are domiciliul în afara locului arbitrajului, inclusiv peste hotarele Republicii Moldova, această parte urmează să introducă în avans cheltuielile de participare a arbitrilor în procedura arbitrală (cheltuieli de deplasare, cazare, diurnă, pentru obținerea vizei etc.). În cazul în care această persoană urmează să îndeplinească funcțiile președintelui tribunalului arbitral sau arbitrilor unic, avansarea cheltuielilor pentru participarea lui în procedura arbitrală urmează a fi introdusă în cote egale de ambele părți. În caz de neintroducere a avansului în termenele stabilite de către pârât, achitarea acestei cote este pusă pe seama reclamantului.

(4) Partea, la cererea căreia s-au efectuat traduceri de pe actele dosarului, precum și traducerea prin interpreți a dezbaterilor orale, are obligația să avanseze costul efectuării acestora.

(5) Dacă procedura arbitrală are loc în altă limbă decât limba de stat, achitarea eventualelor cheltuieli de traduceri poate fi atribuită ambelor părți egal. Poate fi solicitată avansarea acestor cheltuieli.

(6) Dacă părțile au convenit ca locul petrecerii ședințelor să fie altul decât sediul Curții de Arbitraj, toate cheltuielile suplimentare în acest scop sunt suportate de părți solidar, cu avansarea acestor cheltuieli. În cazul în care avansarea nu se efectuează în termenele stabilite de Curtea de Arbitraj, ședințele de examinare a cererii se petrec la sediul Curții de Arbitraj (mun. Chișinău).

(7) Cheltuielile suplimentare ale procedurii arbitrale se stabilesc în valuta în care ele sunt suportate. Ziua achitării lor se determină conform regulilor indicate în alin.(5) art. 4.

(8) Dacă una dintre părți nu își îndeplinește obligația ce-i revine cu privire la achitarea taxei sau a cheltuielilor arbitrale, cealaltă parte o poate executa urmând ca prin hotărârea arbitrală să se stabilească modul de suportare a sumelor respective.

(9) Orice diferență în plus sau în minus de taxe, sau cheltuieli arbitrale se regularizează și se achită de îndată.

(10) Dacă taxele respective nu se achită conform prevederilor prezentului Regulament, nu se va da curs cererii sau procedurii arbitrale.

Articolul 11. Cheltuielile părților

(1) Fiecare parte suportă cheltuielile indicate în alin.(6) art.1.

(2) Cheltuielile suportate de partea în favoarea căreia a fost emisă hotărârea în legătură cu apărarea intereselor sale (cheltuieli de deplasare ale părților, onorariile avocaților etc.) pot fi atribuite părții adverse în măsura în care tribunalul arbitral le va recunoaște întemeiate și raționale.

Articolul 12. Dispoziții finale

(1) Prezentul Regulament constituie parte integrantă a Regulamentului cu privire la procedura de arbitraj intern și se aplică începând cu data de 01 ianuarie 2021.

(2) Cererile de arbitraj înregistrate până la această dată rămân supuse tarifelor în vigoare la data înregistrării lor, dacă plata integrală a sumei s-a făcut până la această dată. Dacă taxa de arbitraj a fost plătită parțial, diferența neachitată se va achita proporțional, conform prezentului Regulament.

(3) De la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, se abrogă orice prevedere contrară.